

Κολλυβάδες Πατέρες: η δράση τους στη νησιωτική Ελλάδα

Ορθοδοξία / Εκκλησιαστική Ιστορία

Δρ Χαραλάμπης Μ. Μπούσινας, Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας

[Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=164793>]

Στα Ρεστά ασκήτευσε επίσης μέχρι το θάνατό του ο μεγάλος διδάσκαλος Νικηφόρος ο Χίος, ο οποίος εγκαταλείποντας τη διεύθυνση της Σχολής της Χίου κατέφυγε στη Μονή του Αγίου Γεωργίου Ρεστών, όπου και ετάφη και μάλιστα στον ίδιο τάφο που πρώτος είχε ταφεί ο Νείλος ο Καλόγνωμος και έπειτα ο Άγιος Αθανάσιος ο Πάριος. Το Μοναστήρι των Ρεστών με τους Αγίους Κολλυβάδες Πατέρες και μάλιστα το μεγάλο αλείπτη Όσιο Νικηφόρο το Χίο, αναδείχθηκε και στάδιο προετοιμασίας Νεομαρτύρων, όπως του Πολυδώρου του Κυπρίου, του Δημητρίου του Πελοποννησίου, του Μάρκου του Νέου και του Αγγελή του Αργείου. Ο Άγιος Μακάριος βρισκόταν στη Χίο σε διαρκή πνευματική επικοινωνία και με τον Ιωάσαφ το Ρόδιο και τον Μελέτιο το Χίο, καθώς και το Δωρόθεο τον Πρώιο, Ιερομάρτυρα, διδάσκαλο της Σχολής και μετέπειτα Μητροπολίτη Αδριανουπόλεως. Ο Άγιος Μακάριος ως φιλόκαλος πατέρας είχε τη φροντίδα με τη συνεργασία του

Αγίου Νικοδήμου και πλουσίων χορηγών για την έκδοση της Φιλοκαλίας, του Ευεργετινού, του Συμεών του Νέου Θεολόγου, του Νέου Λειμωναρίου. Σαν πόλος έλξεως ο Άγιος Μακάριος συγκέντρωσε στη Χίο πολλούς Κολλυβάδες Πατέρες, μεταξύ των οποίων και το Γέροντα Αβέρκιο με τη συνοδεία του, το Γερβάσιο, από την Τρίπολη της Πελοποννήσου και το δόκιμο μοναχό Σεραπίωνα, που του ήταν γνωστοί από το Άγιον Όρος και μάλιστα από τη Σκήτη του Τιμίου Προδρόμου της Μονής των Ιβήρων. Αυτοί ζητώντας ησυχαστικό μέρος κατέληξαν στο Μοναστήρι του Βρετού, στα Αρμόλια, όπου ηγουμένευσε ο Γέροντας Αβέρκιος και τον διαδέχθηκε ο Γερβάσιος. Σύμφρονός του και ομότροπος υπήρξε και ο διάδοχός του στην ηγουμενία Ιερομάρτυς Καπίτων, από την Καλαμωτή, αυστηρός, ενάρετος και φίλεργος τον οποίο κατέσφαξαν οι Τούρκοι το 1822, μαζί με τους νέους Οσιομάρτυρες της Μονής, Σεραπίωνα, Καρύωνα, Κύριλλο, Νείλο, Σέριδο, Σαμουήλ, Νίκωνα, Άνθιμο, Νικόλαο, Σεραπίωνα και Γερμανό. Το Μοναστήρι της Παναγίας στα Ψαρά της Χίου ίσως να είναι κτίσμα Κολλυβάδων Πατέρων, γιατί ο ρυθμός του Ναού του είναι καθαρά Αγιορείτικος και κτίσθηκε το δεύτερο μισό του 18ου αιώνας. Μάλιστα η παράδοση αναφέρει ότι κτίσθηκε από Ρουμελιώτες Κολλυβάδες.

Ο πνευματοφόρος Γέροντας Δανιήλ από τη Ζαγορά με τον υποτακτικό του, το μετέπειτα θαυματουργό Άγιο Αρσένιο της Πάρου, που καταγόταν από την Ήπειρο με το επώνυμο Σεργιάδης φεύγοντας από το Άγιον Όρος μέσω της Μονής Πεντέλης ήλθαν στην Πάρο και μάλιστα στις Μονές της Λογγοβάρδας και του Αγίου Αντωνίου στη Μάρπισσα. Από εκεί κατέληξαν στη Σίκινο και στη Φολέγανδρο, όπου δίδαξαν στη νεότητα τα χριστιανικά γράμματα και ο Αρσένιος χειροτονήθηκε Διάκονος. Στην παραμονή του στα αλίπληκτα αυτά νησιά ο θείος Αρσένιος γνωρίστηκε με το διαπρύσιο ιεροκήρυκα και όσιο πατέρα Κύριλλο τον Παπαδόπουλο, το γνήσιο Κολουβά και υπερασπιστή των πατρώνων παραδόσεων, ο οποίος αξιώθηκε να κτίσει στην Πάρο δύο μοναστήρια, του Αγίου Γεωργίου στη Λαγκάδα και της Μεταμορφώσεως του Χριστού στο Δάσος. Μετά την κοίμηση του

Γέροντος Δανιήλ ο Αρσένιος ήρθε στην Πάρο και συνάντησε στη Μονή του Αγίου Γεωργίου της Λαγκάδας τον Ηπειρώτη Αρχιμανδρίτη και φλογερό ιεροκήρυκα Κυκλάδων Ηλία Γεωργιάδη, τον ομόζηλο του κολλυβαδικού φρονήματος του Οσίου Κυρίλλου του Παπαδοπούλου, τον οποίο διαδέχθηκε στην ηγουμενία. Με παρότρυνσή του έμεινε στην Πάρο, την οποία ανέδειξε παλαιόστρα ασκητικών αγώνων και κολλυβαδικό κέντρο . Αργότερα στην Πάρο ήρθε ο Γέροντας Φιλόθεος Γεωργίου με τον υποτακτικό του Ιερόθεο Βοσυνιώτη και ανακαίνισαν την περίφημη Μονή της Λογγοβάρδας. Ο ιστορικός της Μονής Εμμανουήλ Σαγκριώτης χαρακτηρίζει τον Ιερόθεο «πράο και ταπεινό, επιεική και μακρόθυμο, ιλαρό και μειλήχιο, όπως και ο πνευματικός του πατέρας Φιλόθεος» . Τον Ιερόθεο διαδέχθηκε ο αδελφός του Φιλόθεος ο Βοσυνιώτης από την Επισκοπή Τεγέας Πελοποννήσου, «εις άκρον ζηλωτής των ιερών παραδόσεων», νέος κτίτορας της Μονής Λογγοβάρδας. Στο νησί αυτό ακόμη ασκήτευσαν ο Ιωάσαφ ο Πάριος και ο Σίλβεστρος ο Καισαρέας, ο οποίος αφίκετο στην Πάρο όταν γλύτωσε από τους δολοφόνους του πριν το μαρτύριο του Παϊσίου και του Θεοφάνους.

Στη Θήρα οι Κολλυβάδες Πατέρες ασκήτευσαν στην Ιερά Σκήτη στη θέση Κιόνι. Ο Αγάπιος Μοναχός ο Μεταξάς από την Κωνσταντινούπολη που είχε πρώτα καταφύγει στο Μοναστήρι της Ύδρας, ήλθε στη Θήρα το 1822 και στο Μοναστήρι της Ύδρας μαζί με εικόνα του οι επιγενόμενοι μοναχοί μετέφεραν από τη Θήρα τα ιερά του λείψανα. Ο Πορφύριος αργότερα το 1845 εξορίσθηκε από το Μητροπολίτη Κυκλάδων Δανιήλ στη Σκιάθο, γιατί αρνιόταν να αποκηρύξει τις «Κολλυβάδικες δοξασίες του». Στη Σκιάθο κοιμήθηκε οσιακά στις 26 Μαρτίου του 1852.

(συνεχίζεται)

<http://bit.ly/2tA5O7K>